

en Dannelsesanstalt, saa er der Sagen, der i høiere Grad trænger til at blive deelagtiggjort i Theatrets Gode end netop den, der har Vanskelighed ved at skaffe sig denne Dannelse ad anden Veie. For den Mand, som lever under lykkelige oeconomiske Forhold, og som har havt det Held at kunne skaffe sig en fuldstændigere Opdragelse, for ham vil der være andre Veie aabne til at skaffe sig Oplysning, til at skaffe sig den Tilfredsstillelse, som Poesien giver; han vil have andre Veie dertil end Theatret, dersom dette ogsaa lukkes, vil han kunne søge til Litteraturens Skatte, men dette finder ikke i samme Omfang Sted med Hensyn til den menige Mand, og netop derfor maa man ønske, at Theatrets Forhold ere saaledes, at det i høi Grad bliver tilgængeligt for ham. Det maa vistnok indrømmes, at Theatret, saaledes som det nu er indrettet, ikke fyldestgjør dette Formaal. Jeg erindrer meget vel, at der var en Tid, da det var anderledes, der var en Tid, da en væsentlig Plads i Theatret, og jeg troer den Plads, der i Theatrets aandelige Liv spiller den vigtigste Rolle, nemlig Parterret, var anderledes indrettet end det nu er, det var indrettet paa en mindre luxuriøs Maade end det nuværende. Sa det er ganske vist, at det nuværende Parterre ikke kan kaldes luxuriøst, men det er alligevel meget mere luxuriøst end det tidligere. Dengang var Parterret kun unummererede Træbænke, og der var et betydeligt Rum ladet tilbage til Staaepladser. Dengang omfattede Parterret ikke alene den nuværende Plads, men ogsaa adskillige Bænke, som nu ere indtagne til Parquet. Det er indlysende, at saadanne Pladser ikke kunne være tillokkende for dem, der sætte Priis paa Magelighed og Belvære i Theatret, det var en Plads, som ganske naturlig var forbeholdt den ringere stillede Deel af Befolkningen, det var paa denne Plads den kunde søge den Nydelse, Theatret giver. Dette Forhold er nu blevet forandret, men hvorfor er det forandret? Det er, fordi der fra Rigsdagens Side blev stillet den bestemte Fordring til Theatret, at der skulde skaffes en større Indtægt tilveie. Derfor blev Theaterbestyrelsen nødt til at sige: „Vi maae henvende os til de Folk, der kunne betale“, og til at udelukke

de mindre lykkelige stillede Personer fra Theatret. Som Følge deraf blev Parterret forandret og flere Bænke indtagne til dyrere Pladser, til Parquetet. Derfor paastaar jeg, at den Forandring, der dengang skete, var den meest udemokratiske Forandring, man kunde tænke sig, det var en Forandring, der var fremkaldt ved den Fordring, at Theatret skulde skaffe en større Indtægt. Man maa derfor netop fra et demokratisk Standpunkt ønske at stille Theatret saaledes, at den ringere Deel af Befolkningen der kan finde nogen Nydelse. Nu er det altsaa Spørgsmaalet, hvorledes Forholdet skal være. Det forekommer mig ikke at være tvivlsomt, at saasandt man vedskjender sig den Anskuelse, at Theatret er et Nødskab i Oplysningens Tjeneste, og at det ikke er ligegyldigt, om Nationen besøger Theatret eller ikke, og navnlig ikke, om den faaer en sund aandelig Nydelse i Theatret, saa maa man ønske, at det vil blive muligt at skaffe et Theater tilveie, som, forskjelligt fra den nuværende Theaterbygning, i større Omfang kan aabne ringere stillede Mænds Udgang til Theatret, men en saadan kan ikke ydes, medmindre der fra Statens Side gjøres Opoffrelser. Til disse Bemærkninger skal jeg for Diebliffet indskrænke mig.

C. B. Nimestad: Jeg skal tillade mig den Hensigt til det høie Thing, at det vil vedtage de Forslag, Fleertallet har stillet. Fleertallet er kun kommet til dem gjennem den nøiagtigste Overveelse af, hvad man med Rimelighed kan fordrø, og hvad man med Rimelighed kan vente fra enhver Side, hvor man henvender sig. Man har søgt at skaffe vor Hovedstad en monumental Bygning; man har søgt at gjøre den af en saadan Natur, at der var Rimelighed for, at Statens Tilskud kunde ophøre; man har søgt at gjøre Udgiften saa lidt byrdefuld for den egentlige Statskasse som muligt, idet man har foreslaaet at tage Midlerne fra et Institut, som væsentlig fylder den samme Mand sin Opvinding, hvem den danske Skueplads fylder sin, og man har saaledes, som sagt, søgt at komme alle billige Vnster imøde. Man er gaaet ud fra den Forudsætning, at saaledes